**ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**
**«МЕТІНВЕСТ ПОЛІТЕХНІКА»**

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни

# «СУЧАСНІ КОНЦЕПЦІЇ ТА МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ПІДХОДИ ДО СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПІДТРИМКИ»

Затверджено на засіданні
кафедри міждисциплінарних
соціально-гуманітарних студій

Протокол № 1 від 01.09.2026 р.

metinvest polytechnic

УКЛАДАЧ(І):

1 Чернякова Олеся Володимирівна, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри міждисциплінарних соціально-гуманітарних студій

УЗГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми
«Проєктне управління
соціально-психологічною підтримкою» Ірина СМИРНОВА

ЗАТВЕРДЖЕНО

Завідувач кафедри Ірина СМИРНОВА

# 1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

## 1.1 Опис дисципліни

Дисципліна «Сучасні концепції та міждисциплінарні підходи до соціально-психологічної підтримки» допомагає зрозуміти, як психологічні та соціальні обставини впливають на потреби людини, групи й спільноти. Під час вивчення курсу здобувачі освіти вчаться визначати запит на підтримку, аналізувати чинники вразливості та доступні ресурси, обирати доречні форми допомоги і розуміти, коли потрібне залучення фахівців іншого профілю. Ці вміння потрібні для роботи з людьми та колективами, які переживають стрес, зміни умов життя чи професійні труднощі.

Особливість курсу — розгляд практичних ситуацій на перетині психології, соціальної роботи, педагогіки та громадського здоров'я. На основі кейсів здобувачі освіти розробляють послідовність дій: від з'ясування потреб і узгодження мети підтримки до планування взаємодії фахівців та оцінювання результату. Така робота розвиває навички професійної комунікації, аргументації рішень і співпраці, а також увагу до етичних меж, поваги до гідності людини та відповідальності перед спільнотою. Курс є вибірковим для міждисциплінарної освітньо-професійної програми «Проєктне управління соціально-психологічною підтримкою» магістерського рівня за спеціальностями D3 Менеджмент, I10 Соціальна робота та консультування.

## 1.2 Пререквізити та обмеження

– базові знання про психічні процеси, поведінку та спілкування людини, а також про вплив соціального середовища на її розвиток і благополуччя;

– розуміння ролі сім'ї, професійного колективу, громади та суспільних інституцій у житті людини; здатність враховувати соціальні й культурні обставини під час аналізу її потреб;

– уміння працювати з текстовою й табличною інформацією, розуміти прості статистичні показники та інтерпретувати результати спостережень і досліджень;

– базові навички пошуку й критичного оцінювання інформації, порівняння різних підходів, аналізу практичних ситуацій та обґрунтування висновків;

– наявність корпоративного облікового запису @mipolytech.education, Microsoft Teams, Word, Excel;

– наявність особистого логіну та паролю в Moodle (для отримання або поновлення слід звернутися до куратора групи)

## 1.3 Результати навчання з дисципліни

Основні результати навчання:

1. Пояснювати предмет, об'єкт, цінності та принципи соціальної роботи; визначати місце соціально-психологічної підтримки в її сучасних напрямах.
2. Порівнювати системний, екологічний, психосоціальний, кризовий і ресурсний підходи; обґрунтовувати вибір теоретичної моделі для аналізу конкретної ситуації.
3. Аналізувати потреби людини з позицій біопсихосоціальної моделі, враховуючи особливості особистості, соціалізації та вікового розвитку на різних етапах життя.
4. Пояснювати вплив соціальних установок, ідентичності, групових норм і механізмів соціального впливу на поведінку людини та її взаємодію з іншими.

5. Аналізувати взаємини в малих групах і сімейних системах, визначати чинники напруження та ресурси, які можна врахувати під час планування підтримки.

6. Розпізнавати потреби в підтримці, пов’язані з кризою, втратою, стресом і труднощами адаптації; оцінювати можливості та межі застосування підходів психологічного консультування в соціальній роботі.

7. Аналізувати соціально-психологічні чинники дезадаптації та соціального виключення, а також роль громади, соціальних зв’язків і доступних ресурсів у підтримці благополуччя та соціального функціонування людини.

8. Самостійно аналізувати практичний випадок, інтегруючи положення соціальної роботи й психології; за допомогою цифрових інструментів систематизувати інформацію, обґрунтовувати план підтримки та критично оцінювати можливі рішення з урахуванням законодавства, етичних вимог і соціальної відповідальності.

9. Знаходити й критично опрацьовувати українські та іншомовні фахові джерела; усно й письмово представляти результати аналізу державною мовою та викладати основні положення роботи іноземною мовою, дотримуючись академічної доброчесності й коректно зазначаючи використані джерела та цифрові інструменти.

10. Критично опрацьовувати українські та іншомовні фахові джерела; усно й письмово представляти результати аналізу та пропозиції щодо підтримки державною мовою, а основні положення роботи — також іноземною мовою.

### 1.4 Організація курсу, форми та методи навчання

– Освітній процес поєднує інтерактивні лекції та самостійне опрацювання матеріалів у Moodle із проблемно орієнтованими семінарськими і практичними заняттями. На заняттях здобувачі освіти порівнюють концепції соціальної роботи й психології, аналізують випадки та обґрунтовують можливі підходи до соціально-психологічної підтримки.

– Відвідування лекційних занять є бажаним, однак не обов’язковим. Перед лекцією здобувачам освіти рекомендовано ознайомитися з матеріалами в Moodle, щоб під час заняття брати участь в обговоренні теоретичних підходів і питань, які виникли під час підготовки.

– Семінарські та практичні заняття є обов’язковими для відвідування. Вони передбачають обговорення наукових підходів, аналіз змодельованих ситуацій і реальних кейсів за матеріалами відкритого доступу, визначення потреб людини чи групи, доступних ресурсів та можливостей міждисциплінарної взаємодії.

– Здобувачі освіти виконують індивідуальні завдання та модульні контрольні роботи у строки, визначені в розділі «Розподіл балів за контрольними точками та графік їх виконання». Під час підготовки робіт необхідно критично опрацьовувати джерела, коректно посилатися на них і дотримуватися принципів академічної доброчесності.

– Під час сигналу «Повітряна тривога» учасники освітнього процесу виконують вимоги безпеки. Санкції за залишення заняття або неявку на заняття з цієї причини не застосовуються.

– Офіційними каналами зв’язку є електронна пошта та MS Teams із використанням облікового запису @mipolytech.education.

– За потреби доступні індивідуальні та групові консультації. Зв’язатися з викладачем можна електронною поштою, у чаті або під час персональної розмови в MS Teams.

### 1.5 Мова освітнього процесу

Українська, англійська (як джерел статистичних даних, нормативних та довідкових документів, іноземних літературних джерел).

## 2 ЗМІСТ НАВЧАННЯ

***Змістовий модуль 1. Теоретичні основи соціальної роботи та соціально-психологічного розуміння людини***

**Тема 1. Соціальна робота як галузь знань і професійна діяльність**

Соціальна робота як галузь знань, сфера практичної діяльності та професія. Предмет соціальної роботи: взаємодія людини із соціальним середовищем, задоволення потреб і подолання перешкод у соціальному функціонуванні. Об'єкт соціальної роботи в сучасних умовах: люди, сім'ї, групи та громади, які потребують підтримки. Рівні діяльності фахівця та співвідношення соціальної допомоги, соціальних послуг і соціально-психологічної підтримки.

Базові цінності й етичні принципи: повага до гідності, самовизначення, соціальна справедливість, недискримінація, конфіденційність і професійна відповідальність. Роль професійних стандартів у визначенні компетентності та меж діяльності. Історичний розвиток соціальної допомоги: від благодійності й громадської взаємодопомоги до професійних моделей підтримки. Зміна ролі людини від отримувача допомоги до учасника планування рішень.

Сучасні тенденції та інноваційні напрями: міждисциплінарна співпраця, орієнтація на сильні сторони, розвиток послуг у громаді та цифрові засоби координації. Специфіка роботи з дітьми, сім'ями, людьми старшого віку, особами з інвалідністю та іншими групами, які стикаються з бар'єрами в доступі до підтримки. Урахування індивідуальних потреб без стереотипізації цільових груп.

**Тема 2. Теоретичні моделі та підходи в соціальній роботі**

Призначення теоретичної моделі для аналізу випадку та обґрунтування професійного рішення. Системний підхід: взаємозв'язки людини, сім'ї, організацій і суспільства. Екологічний підхід: співвідношення потреб людини та можливостей її середовища, бар'єри й ресурси на різних рівнях.

Психосоціальна модель у поясненні взаємодії внутрішніх переживань і соціальних умов. Кризовий підхід до визначення невідкладних потреб і доступних шляхів підтримки. Ресурсно орієнтований підхід та аналіз сильних сторін людини і громади. Можливості когнітивно-поведінкової моделі для розуміння зв'язку думок, емоцій і поведінки. Гуманістичний та екзистенційний підходи: суб'єктність людини, сенси й особистий вибір. Порівняння сильних сторін та обмежень моделей, обґрунтування їх застосування без виходу за межі професійної компетентності.

**Тема 3. Теорія людини в соціальній роботі**

Біопсихосоціальна модель людини як основа цілісного розуміння потреб. Взаємозв'язок біологічних, психологічних і соціальних чинників у повсякденному житті. Роль спадкових особливостей, умов середовища, індивідуального досвіду та доступних можливостей у формуванні особистісних відмінностей.

Застосування моделі під час комплексного оцінювання потреб: стан здоров'я, емоційне самопочуття, стосунки, умови проживання, соціальні ролі й доступ до послуг. Визначення ресурсів разом із людиною. Індивідуальний підхід, який враховує її історію, власне пояснення ситуації, пріоритети та право брати участь у виборі підтримки.

**Тема 4. Теорії соціалізації та життєвого шляху особистості**

Соціалізація як засвоєння норм, ролей і способів взаємодії. Її основні механізми та етапи. Первинна й вторинна соціалізація, зміна соціальних ролей у сучасному суспільстві. Вплив сім'ї, громади, культури, освітніх і професійних інституцій на формування цінностей та життєвих можливостей.

Життєвий шлях людини: нормативні вікові переходи та непередбачувані події. Ресоціалізація після істотних життєвих змін; труднощі збереження звичних соціальних зв'язків у кризових умовах. Взаємозв'язок особистого досвіду й історичного контексту. Адаптація до швидких соціальних та економічних змін і значення підтримки з боку близьких, професійних служб та громади.

**Тема 5. Психологія особистості в практиці соціально-психологічної підтримки**

Основні психологічні теорії особистості та їхні пояснювальні можливості в соціальній роботі. Темперамент, характер і здібності як аспекти індивідуальних відмінностей. Потреби, мотиви, цінності й типові поведінкові способи реагування. Емоційно-вольова сфера та саморегуляція в умовах щоденних труднощів.

Використання психологічних концепцій для розуміння поведінки людини без оцінних ярликів і поспішних висновків. Виявлення особистісних ресурсів у розмові, спостереженні та аналізі ситуації для планування підтримки. Відмінність між професійним аналізом потреб і психологічною діагностикою, яка потребує відповідної кваліфікації та належних методів.

**Тема 6. Психологія розвитку людини**

Загальні закономірності й періодизація розвитку протягом життя. Потреби, провідні завдання та способи спілкування в дитинстві, підлітковому й юнацькому віці. Вікові переходи та труднощі адаптації, роль сім'ї, однолітків і закладів освіти. Урахування різноманіття індивідуальних траєкторій розвитку.

Особливості дорослості та старшого віку: зміни соціальних ролей, професійної участі, мереж підтримки й повсякденних потреб. Психологічні аспекти старіння та завдання геронтологічної соціальної роботи. Добір доступних способів комунікації й підтримки на різних вікових етапах. Запобігання віковим стереотипам під час оцінювання потреб людини.

**Тема 7. Соціальна психологія особистості**

Формування соціальних установок, цінностей, соціальної ідентичності, самооцінки та Я-концепції. Роль належності до груп і соціального оточення в уявленні людини про себе. Соціальний вплив, схвалення й тиск оточення у формуванні позиції та поведінки.

Соціальні стереотипи й упередження, їх вплив на доступ до підтримки та якість професійної взаємодії. Способи критичного осмислення стереотипних суджень і недискримінаційне спілкування. Стилі міжособистісної взаємодії, комунікативна компетентність, активне слухання й урахування погляду співрозмовника в соціально-психологічній підтримці.

**Тема 8. Соціальна психологія малих груп**

Малі групи, їхні види та вплив на поведінку учасників. Закономірності групової динаміки й етапи розвитку групи. Розподіл ролей, лідерство, міжособистісні відносини та формування норм. Чинники згуртованості, довіри й участі в спільній діяльності.

Внутрішньогрупові та міжгрупові конфлікти: причини, способи обговорення й пошуку прийнятних рішень. Соціально-психологічний клімат у колективі та обережне використання методів його оцінювання. Групова соціальна робота й фасилітація як засоби організації взаємодії, залучення учасників і визначення спільних ресурсів підтримки.

**Тема 9. Теорії соціальної поведінки та соціального впливу**

Психологічні механізми конформності, наслідування та засвоєння норм. Концепції соціального научіння: роль спостереження, зворотного зв'язку й соціального середовища у формуванні поведінки. Просоціальна поведінка, взаємодопомога та чинники готовності підтримувати інших.

Переконання як форма професійної комунікації та його етичні межі. Участь людини в постановці цілей і випробуванні нових поведінкових способів. Вплив медіа та цифрового інформаційного середовища на уявлення і масову поведінку. Критична оцінка повідомлень, запобігання маніпуляції та повага до автономії людини.

***Змістовий модуль 2. Міждисциплінарний аналіз потреб і підходи до соціально-психологічної підтримки***

**Тема 10. Психологія сім'ї та сімейних систем**

Сім'я як соціальний інститут і система взаємин. Різноманіття сучасних сімей, їхні потреби та ресурси без нормативних оцінок складу сім'ї. Основи теорії сімейних систем: ролі, правила, межі й взаємний вплив членів сім'ї. Особливості дитячо-батьківських взаємин і стилів виховання.

Сімейні переходи та кризи, виявлення чинників напруження й внутрішніх ресурсів підтримки. Визначення потреб окремих членів сім'ї з дотриманням конфіденційності й поваги до їхніх позицій. Особливості соціально-психологічного супроводу прийомних та опікунських сімей, координація з іншими фахівцями й доступними службами.

**Тема 11. Теорії криз, втрат і травматичного досвіду**

Поняття життєвої кризи, втрати й травматичного досвіду. Типи криз і чинники, що впливають на здатність людини впоратися зі змінами. Різноманітність психологічних реакцій на втрату; обмеження уявлення про однакові для всіх «стадії» переживання. Загальне розуміння наслідків травматичного стресу та меж компетентності фахівця соціальної роботи.

Вплив війни на повсякденні потреби й доступ до підтримки. Принципи безпечної, чутливої до досвіду людини взаємодії: слухання, з'ясування першочергових потреб, підтримка зв'язку з ресурсами. Основи першої психологічної допомоги та організації кризового скерування без підміни спеціалізованої допомоги. Професійне обговорення можливостей відновлення без вимоги «позитивного зростання» від людини.

**Тема 12. Теорії стресу, копінгу та резильєнтності**

Стрес як відповідь на вимоги ситуації: фізіологічні та психологічні аспекти. Визначення стресових чинників, обставин життя й доступних ресурсів подолання. Копінг-стратегії, їхня залежність від контексту та можливостей людини. Адаптація до складних життєвих обставин і роль повсякденних способів саморегуляції.

Резильєнтність як процес пристосування за підтримки особистих і соціальних ресурсів. Вплив близьких стосунків, громадських зв'язків і доступу до послуг. Аналіз умов, що допомагають зберігати участь у щоденному житті. Межі індивідуальної відповідальності за подолання стресу й необхідність враховувати соціальні умови.

**Тема 13. Теоретичні основи психологічного консультування**

Призначення психологічного консультування та огляд основних шкіл і підходів. Етапи консультативного процесу: встановлення контакту, з'ясування запиту, узгодження цілей, обговорення можливих рішень і завершення. Активне слухання та побудова професійного діалогу.

Місце консультування в системі соціальної роботи, особливості короткострокової та кризової допомоги. Порівняння можливостей консультування з іншими формами соціально-психологічної підтримки. Професійні межі, конфіденційність, інформована участь і скерування до спеціалізованих фахівців. Профілактика професійного виснаження та вторинного стресу через супервізію й організаційну підтримку.

**Тема 14. Теорії девіантної поведінки та соціальної дезадаптації**

Поняття ризикованої поведінки, соціальної дезадаптації та відхилення від соціальних норм. Порівняння соціальних і психологічних підходів до пояснення цих явищ. Загальні чинники формування поведінкових залежностей і значення доступу до спеціалізованої допомоги. Вплив ізоляції, маргіналізації, стигматизації й дискримінації на соціальне функціонування.

Захисні чинники, соціальні зв’язки та можливості ресоціалізації. Профілактика соціального виключення через доступні послуги, участь у житті громади й підтримку близького оточення. Принципи планування програм підтримки та зміни поведінки в межах професійної компетентності. Відмова від оцінних ярликів під час опису людини й аналізу випадку.

**Тема 15. Теорії громади та соціального середовища**

Громада як середовище життя та джерело формальної і неформальної підтримки. Структура й функції соціального середовища, доступність місцевих послуг. Оцінювання потреб громади та картування її ресурсів за участю мешканців. Соціальний капітал, довіра, взаємодопомога й мережі підтримки.

Лідерство в громаді, залучення жителів до спільних ініціатив і волонтерства. Соціальна згуртованість у складних умовах. Мобілізація ресурсів для підтримки окремих людей і груп. Взаємодія соціальних служб, освітніх, медичних і громадських організацій; міжсекторальне партнерство та узгодження ролей учасників.

**Тема 16. Теорії благополуччя, якості життя та соціального функціонування**

Сучасні концепції благополуччя та якості життя. Об’єктивні умови життя й суб’єктивне оцінювання людиною власного становища. Соціальне функціонування, можливість виконувати значущі ролі й брати участь у житті спільноти. Вплив життєвого середовища, доступності послуг, безпеки та соціальних зв’язків на самопочуття.

Соціальне включення груп, які стикаються з бар’єрами участі. Визначення цілей підтримки разом із людиною. Моніторинг змін у повсякденному функціонуванні й благополуччі на основі погоджених ознак результату. Поєднання кількісних відомостей із власною оцінкою людини та обережність в інтерпретації показників.

**Тема 17. Інтеграція теорій соціальної роботи та психології в соціально-психологічній підтримці**

Поєднання соціальних і психологічних знань у професійному аналізі випадку. Визначення запиту, потреб, бар’єрів, ризиків і ресурсів людини, сім’ї та громади. Порівняння теоретичних моделей для пояснення ситуації, обґрунтування підходу й очікуваного результату. Самостійне ухвалення рішень у складних умовах з урахуванням етики й чинного законодавства.

Міждисциплінарна командна робота: розподіл ролей, узгодження дій та конструктивне обговорення альтернативних позицій. Розроблення, реалізація й оцінювання комплексної програми підтримки. Критичне опрацювання українських та іншомовних джерел і обережна адаптація міжнародних концепцій до місцевого контексту. Супервізія й інтервізія як інструменти аналізу професійних рішень і розвитку фахівця.

## 3 ОБСЯГ І СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

*Для варіанту вивчення дисципліни як вибіркової*

| № з/п | Назви змістових модулів і тем | Кількість годин* | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | | Усього | в т.ч. | | | |
| | | | Л | П (С) | ЛР | СРС |
| ***Змістовий модуль 1. Теоретичні основи соціальної роботи та соціально-психологічного розуміння людини*** | | | | | | |
| 1. | Соціальна робота як галузь знань і професійна діяльність. | 10 | 2 | 2 | | 6 |
| 2. | Теоретичні моделі та підходи в соціальній роботі. | 10 | 2 | 2 | | 6 |
| 3. | Теорія людини в соціальній роботі. | 10 | 2 | 2 | | 6 |
| 4. | Теорії соціалізації та життєвого шляху особистості. | 11 | 2 | 2 | | 7 |
| 5. | Психологія особистості в практиці соціально-психологічної підтримки. | 11 | 2 | 2 | | 7 |
| 6. | Психологія розвитку людини. | 11 | 2 | 2 | | 7 |
| 7. | Соціальна психологія особистості. | 11 | 2 | 2 | | 7 |
| 8. | Соціальна психологія малих груп. | 11 | 2 | 2 | | 7 |
| 9. | Теорії соціальної поведінки та соціального впливу. | 11 | 2 | 2 | | 7 |
| **Змістовий модуль 2. Міждисциплінарний аналіз потреб і підходи до соціально-психологічної підтримки** | | | | | | |
| 10. | Психологія сім'ї та сімейних систем. | 11 | 2 | 2 | | 7 |
| 11. | Теорії криз, втрат і травматичного досвіду. | 11 | 2 | 2 | | 7 |
| 12. | Теорії стресу, копінгу та резильєнтності. | 11 | 2 | 2 | | 7 |
| 13. | Теоретичні основи психологічного консультування. | 11 | 2 | 2 | | 7 |
| 14. | Теорії девіантної поведінки та соціальної дезадаптації. | 11 | 2 | 2 | | 7 |
| 15. | Теорії громади та соціального середовища | 11 | 2 | 2 | | 7 |
| 16. | Теорії благополуччя, якості життя та соціального функціонування. | 11 | 2 | 2 | | 7 |
| 17. | Інтеграція теорій соціальної роботи та психології в соціально-психологічній підтримці. | 11 | 2 | 2 | | 7 |
| **Усього годин** | | **150** | **34** | **34** | | **116** |

*тут і далі: Л – лекції, П (С) – практичні (семінарські) заняття, Лаб – лабораторні заняття, СРС – самостійна робота студентів.

** у разі, якщо конкретний бюджет часу для семестру вивчення дисципліни як обов'язкової відрізняється від наведеного вище через різну кількість тижнів, в робочому порядку викладач може коригувати обсяг та зміст видів робіт

# 4 ПІДХОДИ ДО ОЦІНЮВАННЯ

## 4.1 Розподіл балів за контрольними точками та графік їх виконання

| Вид КТ | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | Всього |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| П(С)З | 5 | | 5 | | 5 | | 5 | | 5 | | | 5 | | 5 | 5 | | | | 40 |
| ЛР | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| ІЗ | | | | | | | | | 15 | | | | | | | | 15 | | 30 |
| МКР | | | | | | | | | | 15 | | | | | | | | 15 | 30 |
| Всього | | | | | | | | | | | | | | | | | | | 100 |

* В разі, якщо кількість тижнів для різних освітніх програм або індивідуальних освітніх траєкторій відрізняється, то робочі графіки виконання контрольних точок розміщаються в системі управління навчанням Moodle

## 4.2 Зміст та вимоги до контрольних точок

| Вид КТ | Опис КТ, порядок її проходження, засоби діагностики та критерії оцінювання |
|---|---|
| П(С)З | Оцінка за роботу на практичному (семінарському) виставляється в Moodle.<br>Набрана можлива кількість балів від 0 до 40 балів.<br>– тестові завдання оцінки знань являють собою тести множинного вибору з однією вірною відповіддю. Тести оцінюються за співпадінням з правильною відповіддю. Тест містить 10 завдань множинного вибору з однією правильною відповіддю. За кожну правильну відповідь нараховується 0,5 бала, за неправильну або відсутню — 0 балів. Перевіряється розуміння концепцій соціальної роботи, моделей підтримки, теорій особистості, розвитку, груп і соціального впливу.<br>Анотація до навчального або наукового відеоматеріалу — 5 балів.<br>По 1 балу нараховується за:<br>– визначення теми, мети та основного питання відеоматеріалу;<br>– точний стислий виклад його ключових положень;<br>– пояснення зв'язку матеріалу з темою дисципліни;<br>– власний обґрунтований висновок щодо можливостей застосування розглянутого підходу;<br>– логічність викладу, грамотність і зазначення відомостей про відеоматеріал.<br>Результати дослідження зазначаються лише тоді, коли їх представлено у відео.<br>Есе за ситуаційним завданням — 5 балів.<br>По 1 балу нараховується за:<br>1. чітке й неупереджене визначення проблеми;<br>2. аналіз психологічних і соціальних чинників ситуації;<br>3. застосування доречних теорій або результатів досліджень;<br>4. обґрунтовану власну позицію з урахуванням можливостей та обмежень запропонованого рішення;<br>5. структуру, грамотність тексту й коректне посилання на джерела.<br>Есе у форматі DOCX або PDF подається у відповідному розділі Moodle.<br>Міждисциплінарний аналіз випадку — 5 балів.<br>По 1 балу нараховується за:<br>1. визначення запиту й потреб людини, сім'ї або групи;<br>2. аналіз ситуації з використанням щонайменше двох доречних теоретичних підходів;<br>3. виявлення чинників ризику, захисних чинників і ресурсів, зокрема ресурсів громади;<br>4. порівняння можливих напрямів підтримки та обґрунтування вибору;<br>5. урахування етичних вимог, професійних меж і потреби в залученні інших фахівців.<br>План соціально-психологічної підтримки — 5 балів.<br>По 1 балу нараховується за:<br>1. формулювання мети відповідно до визначених потреб;<br>2. послідовність і реалістичність запропонованих заходів;<br>3. визначення ролей залучених фахівців та порядку їхньої взаємодії;<br>4. урахування ресурсів людини й громади, етичних вимог та можливих ризиків;<br>5. визначення очікуваних результатів і способів їх оцінювання.<br>План подається у структурованому вигляді з використанням доступного цифрового інструмента. |

| Вид КТ | Опис КТ, порядок її проходження, засоби діагностики та критерії оцінювання |
|---|---|
| | Презентація та усний виступ — 5 балів.<br>Презе |
| І3 | **Індивідуальне завдання 1 Міждисциплінарний аналіз випадку соціально-психологічної підтримки**<br>Здобувач освіти аналізує змодельований випадок або ситуацію з відкритих джерел, застосовуючи концепції соціальної роботи та психології. Робота оформлюється у форматі DOCX або PDF і подається в Moodle. Для документа встановлено шрифт Arial, розмір 12 пунктів, одинарний міжрядковий інтервал. Збирання персональних даних і проведення психологічної діагностики не вимагаються. Максимальна оцінка — 15 балів.<br>Критерії оцінювання (кожен — до 1,5 бали):<br>1. Опис випадку: чітко представлено ситуацію та її учасників без оцінних ярликів.<br>2. Визначення потреб: сформульовано запит, потреби й пріоритети людини, сім'ї або групи.<br>3. Аналіз чинників: розглянуто психологічні, сімейні та соціальні обставини.<br>4. Теоретичне обґрунтування: застосовано щонайменше дві доречні теоретичні моделі та пояснено їхній внесок в аналіз.<br>5. Ризики й ресурси: визначено чинники ризику, захисні чинники та сильні сторони учасників ситуації.<br>6. Ресурси громади: визначено можливі джерела підтримки й фахівців, яких доцільно залучити.<br>7. Вибір рішення: порівняно можливі напрями підтримки та самостійно обґрунтовано вибір.<br>8. Етичність: ураховано професійні межі, конфіденційність, соціальну відповідальність і можливі обмеження рішення.<br>9. Джерела й висновки: висновки відповідають проведеному аналізу та спираються на фахові джерела, зокрема щонайменше одне іншомовне.<br>10. Оформлення: робота має логічну структуру, написана грамотною українською мовою; джерела й використані цифрові інструменти зазначено коректно.<br>**Індивідуальне завдання 2 Проєкт програми соціально-психологічної підтримки**<br>Здобувач освіти розробляє навчальний проєкт програми підтримки для обраної цільової групи та представляє його у презентації PowerPoint за шаблоном MIP. Презентація подається в Moodle. Практичне впровадження програми для отримання максимальної оцінки не вимагається. Максимальна оцінка — 15 балів.<br>Критерії оцінювання (кожен — до 1,5 бали):<br>1. Цільова група: визначено групу та обґрунтовано її потреби без стереотипних припущень.<br>2. Мета й результати: сформульовано мету та конкретні очікувані результати програми.<br>3. Теоретична основа: обрано доречні підходи соціальної роботи й психології та пояснено їх застосування.<br>4. Зміст програми: запропоновано послідовні заходи, що відповідають визначеним потребам.<br>5. Ресурси: показано, які ресурси людини, групи та громади можна залучити.<br>6. Міждисциплінарна взаємодія: визначено ролі фахівців та порядок узгодження їхніх дій.<br>7. Етичність і ризики: ураховано професійні межі, можливі ризики та способи їх зменшення.<br>8. Оцінювання програми: запропоновано показники й способи перевірки досягнення результатів.<br>9. Презентація та джерела: матеріал логічно оформлено за шаблоном MIP, наведено висновки та коректні посилання на українські й іншомовні фахові джерела.<br>10. Представлення проєкту: здобувач освіти аргументовано представляє програму державною мовою, відповідає на запитання, а також стисло викладає її основні положення іноземною мовою усно й на слайді.<br>**Порядок оцінювання та подання**<br>За кожним критерієм виставляється 2 бали за повне виконання, 1 бал — за часткове виконання, 0 балів — якщо критерій не виконано або допущено суттєві помилки. Максимум за кожне завдання — 20 балів, за два індивідуальні завдання — 40 балів.<br>Роботи перевіряються протягом тижня після завершення встановленого строку подання. Оцінку можна обговорити з викладачем на останньому практичному занятті відповідного модуля. Завдання, не подане в основний строк, необхідно подати не пізніше ніж за тиждень до завершення семестру; якщо його не подано до цього остаточного строку, виставляється 0 балів.<br>Здобувачі освіти дотримуються академічної доброчесності. Якщо використано інструменти штучного інтелекту, необхідно зазначити спосіб їх використання, перевірити отримані відомості та самостійно обґрунтувати висновки. |

| Вид КТ | Опис КТ, порядок її проходження, засоби діагностики та критерії оцінювання |
|---|---|
| МКР | МКР виконуються в Moodle під час останнього практичного заняття в модулі за 1 годину 10 хвилин. В разі неявки або неможливості виконання МКР з поважних причин на таке заняття допускається відкриття виконання МКР за погодженням з викладачем в інший час асинхронно. Кількість спроб не обмежується, однак обмеження по часу виконання МКР залишається. Кожна модульна контрольна робота включає блок тестових завдань з матеріалу модуля (max 15 балів). Тестові завдання являють собою тести множинного вибору з однією вірною відповіддю. Тести оцінюються за співпадінням з правильною відповіддю. |

## 4.3 Форма підсумкового контролю. Порядок визначення підсумкової оцінки

| | |
|---|---|
| Форма підсумкового контролю | Залік, тобто підсумкова оцінка вставляється як сума оцінок поточного контролю без проведення додаткових контрольних заходів |
| Умови допуску до підсумкового контролю | Якщо сума оцінок за поточний контроль за семестр становить менше 60 балів, необхідно відпрацювати відповідні види контролю поточної успішності до звершення теоретичного навчання |
| Порядок визначення підсумкової оцінки | Для варіанту заліку:<br>– якщо протягом семестру за результатами поточного контролю здобувач освіти набрав менше 60 балів, то під час екзаменаційної сесії йому надається змога отримати/покращити власний результат з усіх видів поточного контролю, крім активності на навчальних заняттях;<br>– в разі, якщо протягом семестру за результатами поточного контролю або в процесі покращення власних результатів здобувач освіти набрав більше 60 балів, йому виставляється фактична сума балів і оцінка «залік», в іншому випадку – «незалік». |

Відповідність між прийнятими в університеті шкалами оцінки наведена в таблиці.

| Бальна шкала | Рівні | Характеристика | Традиційні шкали | |
|---|---|---|---|---|
| | | | Іспит | Залік |
| 90-100 | A | Студент демонструє видатний рівень досягнення запланованих результатів вивчення навчальної дисципліни, що засвідчують його безумовну готовність до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом | Відмінно | Залік |
| 82-89 | B | Студент виявляє вищий за середній рівень досягнення запланованих результатів вивчення навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом, в його знаннях або діях присутні незначні помилки | Добре | |
| 75-81 | C | Студент виявляє середній рівень досягнення запланованих результатів вивчення навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом, в його знаннях або діях присутні деякі значущі помилки | | |
| 67-74 | D | Студент виявляє задовільний рівень досягнення запланованих результатів вивчення навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом, в його знаннях або діях наявні суттєві помилки | Задовільно | |
| 60-66 | E | Наявні мінімально достатні для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом результати вивчення навчальної дисципліни | | |
| 35-59 | FX | Низка запланованих результатів навчання не досягнуті. Рівень наявних результатів навчання є недостатнім для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом | Незадовільно | Незалік |
| 0-34 | F | Результати навчання відсутні або критично низькі | | |

## 4.4 Додаткові зауваження

– студент може оскаржити отримані оцінки в порядку, передбаченому Положенням про організацію освітнього процесу (Нормативні документи : Polytechnic (metinvest.university))та Положенням про політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій (Академічні політики : Polytechnic (metinvest.university))

– оцінки, отримані за роботу на практичних заняттях не можуть бути відпрацьовані або покращені, окрім процедури оскарження, оцінки за інші види поточного контролю можуть бути покращені за індивідуальною домовленістю з викладачем;

– викладач не має права знижувати оцінку за індивідуальне завдання або модульну контрольну роботу, якщо вони не були складені вчасно, однак в разі, якщо така робота була оцінена пізніше, ніж момент завершення теоретичного навчання у семестрі, то відповідна оцінка не враховується у рейтингу здобувачів освіти;

– В разі, якщо здобувач освіти обрав цю дисципліну як дисципліну вільного вибору, не зважаючи на той факт, чи вивчалася вона раніше, оцінка та кредити з цієї дисципліни не перезараховуються;

– В разі, якщо здобувач освіти хотів би самостійно вивчити певні курси з проблематики дисципліни (наприклад, Coursera, Udemy або інших платформ, в т.ч. платформ відкритих курсів вітчизняних та/або закордонних університетів), то 1) доцільно звернутися до списку рекомендованих вебресурсів або проконсультуватися з викладачем на предмет релевантності самосійтно знайденого освітнього ресурсу програмі дисципліни; 2) в разі успішності опанування такого курсу, яке підтверджується сертифікатом або іншим способом, такому здобувачу у порядку, визначеному Положенням про визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті Нормативні документи : Polytechnic (metinvest.university), такі результати можуть бути зараховані замість оцінки з певної(их) контрольних точок;

– В разі, якщо здобувач освіти реалізував певний вид наукової роботи (тези, стаття, результативна участь у студентській олімпіаді тощо), працює за фахом / виконує професійні задачі, що відповідають предметній області дисципліни, то у порядку, визначеному Положенням про визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті Нормативні документи : Polytechnic (metinvest.university), такі результати можуть бути зараховані замість оцінки з певної(их) контрольних точок.

– В разі, якщо здобувач освіти в рамках реалізації права на академічну мобільність опанував дисципліну з аналогічними результатами навчання як обов’язкову або вибіркову в іншому закладі вищої освіти, то в порядку, передбаченому Положенням про організацію освітнього процесу (Нормативні документи : Polytechnic (metinvest.university)) такі результати можуть бути визнані з перезарахуванням кредитів.

# 5 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

## 5.1 Базові джерела


1. Максименко С. Д., Гришко О. Д. Психологічний супровід і психічне здоров'я : навчальний посібник. Т. 2. Київ : Видавництво Людмила, 2024. 468 с. URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/741253/

2. Методики психологічного супроводу учасників освітнього процесу в умовах війни : практичний посібник / В. Г. Панок, В. В. Рибалка, С. К. Шандрук та ін. ; за наук. ред. В. Г. Панка. Київ : УНМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2023. 212 с. URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/738662/

3. Психологічна безпека освітнього середовища: методи, технології, шляхи формування : практичний посібник / В. В. Байдик, Ю. П. Гопкало, І. О. Корнієнко та ін. ; за наук. ред. Н. В. Лунченко. Київ : УНМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2024. 134 с. URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/743724/

4. Дащаківська О. Ю., Криницька І. П., Максименко К. М. #Спільно до нових послуг. Керівництво із впровадження інтегрованих соціальних послуг для сімей з дітьми в громадах. Ч. 1. Соціальне планування та розвиток послуг. Київ, 2021. 76 с. URL: https://www.unicef.org/ukraine/documents/spilno-new-services-handbook

5. World Health Organization. World Mental Health Report: Transforming Mental Health for All. Geneva : WHO, 2022. 296 p. URL: https://www.who.int/publications/i/item/9789240049338

6. World Health Organization. Doing What Matters in Times of Stress: An Illustrated Guide. Geneva : WHO, 2020. URL: https://www.who.int/europe/publications/i/item/9789240003910

7. Про систему охорони психічного здоров'я в Україні : Закон України від 15.01.2025 № 4223-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4223-20


## 5.2 Додаткові джерела

И добавать еще посібники не только свои статьи 3-5 штук


8. Чернякова О. В., Гришко О. Д., Палій А. М. Методи та техніки психологічної допомоги у кризових ситуаціях. *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права.* 2025. № 1. С. 93–99. URL: https://chasopys-ppp.dp.ua/index.php/chasopys/article/view/725.

9. Чернякова О. В., Васильченко І. С. Особливості психологічного консультування сімей військовослужбовців в умовах війни. *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права.* 2024. № 6. С. 117–121. URL: https://chasopys-ppp.dp.ua/index.php/chasopys/article/view/702.

10. Чернякова О. В. Арт-терапія як потенційний ресурс соціально-психологічної допомоги дітям військовослужбовців. *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права.* 2025. № 4. С. 81–88. URL: https://chasopys-ppp.dp.ua/index.php/chasopys/article/view/799.

11. Чернякова О. В., Кущенко І. В. Арттерапія як ресурс підтримки внутрішньої рівноваги клієнта в процесі психологічного консультування. *Габітус.* 2025. Вип. 78. Т. 1. С. 204–208. URL: https://doi.org/10.32782/hbts.78.1.35.

12. Чернякова О. В. Комунікативна та діалогічна компетентність як ресурс психологічного благополуччя дорослих у процесі розв'язання життєвих задач під час війни. *Гуманітарний форум.* 2026. Т. 4, спецвипуск. С. 63–68. URL: https://humanitarian.com.ua/index.php/human/article/view/2275.

13. Cherniakova O., Shyrobokov Yu., Bolotnikova I., Zamishchak M., Zabolotska S. Psychological Well-Being in Crisis Conditions: Factors of Personal Resilience. *Natural*

*Resources for Human Health.* 2026. Vol. 6, No. 1s. P. 709–723. URL: https://www.nrfhh.com/index.php/journal/article/view/455.

14. Психологія : методичні вказівки до практичних робіт / уклад. О. В. Чернякова. Запоріжжя : Метінвест Політехніка, 2024. 89 с. URL: https://dspace.mipolytech.education/handle/mip/1591

### 5.3 Вебресурси

15. Про систему охорони психічного здоров'я в Україні : Закон України від 15.01.2025 № 4223-IX. Базовий акт для теми організації допомоги у сфері психічного здоров'я. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4223-20. zakon.rada.gov.ua

16. Про соціальні послуги : Закон України від 17.01.2019 № 2671-VIII. Визначає засади надання соціальних послуг людям і сім'ям, які потребують підтримки. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19. від 17.01.2019 № 2671-VIII

17. Деякі питання організації надання соціальних послуг : постанова Кабінету Міністрів України від 14.01.2026 № 64. Доречна для практичних кейсів щодо визначення потреб і організації підтримки. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/64-2026-%D0%BF. zakon.rada.gov.ua

18. Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю : Закон України від 21.06.2001 № 2558-III. Корисний для тем міжвідомчої взаємодії та підтримки сімей. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2558-14. zakon.rada.gov.ua

19. Про захист персональних даних : Закон України від 01.06.2010 № 2297-VI. Потрібний для розгляду конфіденційності під час оцінювання потреб і взаємодії фахівців. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17

20. Міністерство соціальної політики, сім'ї та єдності України — матеріали про соціальну підтримку, послуги та роботу фахівців соціальної сфери. URL: https://www.msp.gov.ua/. msp.gov.ua

21. Міністерство охорони здоров'я України, розділ «Психічне здоров'я» — інформація про організацію допомоги у сфері психічного здоров'я. URL: https://moz.gov.ua/mental-health. moz.gov.ua

22. Національна служба здоров'я України — інформація про медичні послуги в межах Програми медичних гарантій; стане в пригоді при розгляді маршруту звернення по допомогу. URL: https://nszu.gov.ua/. nszu.gov.ua

23. Міністерство у справах ветеранів України, розділ «Психологічна допомога» — інформація про послуги для ветеранів і членів їхніх сімей та перелік надавачів. URL: https://mva.gov.ua/category/195-psihologichna-dopomoga

### 5.4 Вебкурси

24. «Кейс-менеджмент у соціальній роботі», Prometheus. Оцінювання потреб, складання індивідуального плану підтримки, координація послуг і моніторинг результатів. URL: https://prometheus.org.ua/prometheus-free/case-management-social-work/. prometheus.org.ua

25. «Перша психологічна допомога», Prometheus. Початкове реагування та визначення потреб людини в кризовій ситуації. URL: https://prometheus.org.ua/prometheus-free/first-psychological-aid/. prometheus.org.ua

26 «Знати, як допомогти», EdEra. Основи безпечної психологічної підтримки дітей і дорослих у складних обставинах. URL: https://study.ed-era.com/uk/courses/course/1785. ed-era.com

27. «Я і якісне та цілісне навчання: соціально-емоційне навчання і психосоціальна підтримка», Prometheus. Підтримка дітей в освітньому середовищі та

взаємодія з ними в умовах стресу. URL: https://prometheus.org.ua/prometheus-free/learning-quality-sel-psychosocial-support/. prometheus.org.ua

28. «Як адаптуватися на новому місці? Курс психологічної реінтеграції ВПО», Prometheus. Адаптація людини й сім'ї, відновлення соціальних зв'язків і використання ресурсів громади. URL: https://prometheus.org.ua/prometheus-free/psychological-reintegration/.

## 6 АКАДЕМІЧНІ ПОЛІТИКИ

Як член спільноти Технічного університету «МЕТІНВЕСТ ПОЛІТЕХНІКА» Ви маєте дотримуватися певних стандартів та академічної політики, зокрема Кодексу етики, Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти та працівників університету, Положення про врегулювання конфліктів, Антикорупційної програми тощо. Докладніше про академічні політики стосовно етичності поведінки, академічної доброчесності та протидію булінгу можна дізнатися за посиланням: Академічні політики - Polytechnic (metinvest.university)

– ***Академічна недоброчесність*** вигляді академічного плагіату; фабрикації; фальсифікації; списування обману; хабарництва; необ'єктивного оцінювання; надання здобувачам освіти під час проходження ними оцінювання результатів навчання допомоги чи створення перешкод, не передбачених умовами та/або процедурами проходження такого оцінювання; впливу у будь-якій формі (прохання, умовляння, вказівка, погроза, примушування тощо) на педагогічного (науково-педагогічного) працівника з метою здійснення ним необ'єктивного оцінювання результатів навчання – прямо заборонено; і в разі виявлення – ***відповідний захід контролю (контрольну точку) буде оцінено в 0 балів за з наступним повідомленням декану факультету та голові комісії з академічної доброчесності Університету***.

– В разі випадку надання здобувачам освіти під час проходження ними оцінювання результатів навчання допомоги чи створення перешкод, не передбачених умовами та/або процедурами проходження такого оцінювання; впливу у будь-якій формі (прохання, умовляння, вказівка, погроза, примушування тощо) на педагогічного (науково-педагогічного) працівника з метою здійснення ним необ'єктивного оцінювання результатів навчання студент може оскаржити процедури оцінювання за процедурами, передбаченими Положенням про організацію освітнього процесу.

– Матеріали в рамках курсу, захищені авторським правом, можуть бути використані лише тільки здобувачами освіти, яким призначено даний курс і для цілей, пов'язаних з цим курсом і не можуть поширюватися.

– Спілкування з однокурсниками та викладачем має бути професійним та ввічливим.

– Очікується, що Ви перевірятимете всі Ваші письмові повідомлення, включаючи поштові повідомлення та повідомлення у MS Teams на коректність змісту та мови.

– Використання ШІ не заборонене, разом з тим, воно має здійснюватися відповідально і з урахуванням «живих» політик щодо використання ШІ в Університеті: студент відповідає за повноту, вірогідність інформації, яка була згенерована/знайдена з використанням великих мовних моделей, здатний ідентифікувати у відповіді, яка частина інформації отримана з використанням технологій ШІ, а що є його власним здобутком/позицією.

– Університет прагне підтримувати середовище, вільне від дискримінації або дискримінаційних домагань, спрямованих на будь-яку людину або групу в межах своєї спільноти - здобувачів освіти, співробітників або відвідувачів.